

УСЛОВЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ МАШИНА ОД ЛОМА

Предмет осигурања

Члан 1.

1) По овим Условима, предмет осигурања од опасности које су наведене у члану 3., могу бити:

- електрични уређаји и њихово пуњење, уколико је вредност пуњења садржана у вредности осигуране ствари,

- машине;
- машински уређаји;
- апарати;
- инсталације,

заједно са постољем, лежиштем и темељом, уколико је њихова вредност садржана у вредности машине.

2) Ако се посебно уговори, предмет осигурања могу бити:

- далеководи;
- кабловски водови високог напона;
- цевоводи, гасоводи, нафтоводи и топловоди;
- водоводна и канализациона мрежа;
- инсталације централног грејања;
- антенски стубови;
- метални силоси и сличне металне конструкције;
- багери у рудницима (површински коп);
- постоља, лежишта и темељи, кад њихова вредност није садржана у вредности осигуране ствари из (става 1) овог члана;

- уље осигураних турбина и пуњења електричних уређаја (уље трансформатора и сл.);

- бушеће тешке шипке и радне шипке, армиране савитљиве цеви за испитивање под високим притиском, прелази и стабилизатори на бушотинама.

- траке, ланци и ужад транспортних уређаја;
- ваљци ваљаоничких станова;
- крупан алат;

- електронски рачунари.

3) Уговором о осигурању могу бити обухваћене све машине групно или само поједине машине.

4) Осигуране су само ствари које су означене у полиси.

Ствари које не могу бити предмет осигурања

Члан 2.

Предмет осигурања не могу бити, ни у случају кад је њихова вредност садржана у вредности осигуране ствари:

1) све врсте алата који служе за обраду материјала:

- скидање струготине (ножеви, глодала, бургије, брусно камење и сл.),

- круне алата за бушење и длета на бушотинама;

2) стезни алат, уколико није саставни део машине или ако се према важећим прописима не сматра основним средством;

3) делови машина које непосредно служе за ломљење и ситњење: кугле млинова, ударни маљеви, плоче млинова, чељусне плоче и сл.;

4) радни елементи пољопривредних машина: раоници, дискови, клинови дрљача, ножеви, мотике и сл.;

5) делови машина који су изложени непосредном термичком утицају (разарању): облоге судова, пламеници горионика, решетке, ложишта, електроотпорни грејачи, електроде индустријских пећи, судови за топљење и преношење растопљеног метала и сл.;

6) делови машина изложени убрзаном трошењу и периодичној замени: сита, рељефне и друге замењиве облоге, ваљци ваљаоничких станова, замењиве облоге ваљака, облоге гребена – чешљуга, савитљиве цеви, ремење, четке, улошци, филтер платна, средства за заптивање и термичку изолацију, делови спојница, гумени прстенови, ламеле, преносиви каблови и сл.;

7) траке, ланци и ужад, осим код транспортних уређаја који се, уз примену клаузуле 401 наведене у чл. 9. ових Улова, могу посебно уговорити;

8) сигурносни елементи једнократног дејства, осим катодних одводника;

9) експлоатациони (погонски) материјали: гориво, мазиво, расхладна средства, средства за чишћење и сл.;

10) катализатори.

Осигуране опасности (ризиви)

Члан 3.

(1) Осигурањем се пружа одговарајућа заштита од оштећења или уништења осигуране ствари услед незгоде у погону, под којом се подразумевају догађаји који настају непредвиђено и изненада у вези са коришћењем осигуране ствари, као и неспретности, нехата или зле намере радника или неког другог лица, осим:

1) од основних и допунских ризика који су обухваћени Уловима за осигурање од опасности пожара и неких других опасности,

2) провалне крађе, крађе, разбојништва, штетног дејства нуклеарне енергије, ерупције, осим истражних ерупција уколико се то посебно уговори,

3) услед недостатака или грешака које су постојале у тренутку закључења осигурања, а ови су недостаци или грешке биле или морале бити познате осигуранику,

4) непосредне последице трајних хемијских, термичких, механичких, атмосферских и других утицаја и услова смештаја и рада: оксидације, старења, корозије, зрачења, прекомерних вибрација и сл.,

5) последице свих видова трошења, хабања, абразије, ерозије, кавитације и сл.,

6) прекомерне наслаге рђе, котловског каменца, талога, муља и слично, чак и када је услед тога настало уништење или оштећење осигуране ствари,

7) преоптерећености машина, машинских и електричних уређаја, апарата и инсталација преко граница њихових пројектних параметара,

8) стављање у погон пре коначне поправке,

9) монтирања и пробног испитивања нове ствари,

10) динамичког витлања ротационих делова машина: ротора, турбина, генератора и слично, уколико се посебно не уговори,

11) повреде техничких и других прописа и упутстава о техничкој експлоатацији осигураних ствари, као и упутстава о заштитним мерама.

(2) Осигуравач такође није у обавези:

1) за посредне штете настале у вези са осигураним случајем: губитком зараде, дангубе, казне и сл.,

2) за штете за које по законским прописима или по уговору одговара произвођач, односно испоручилац ствари.

(3) За трошкове демонтаже и монтаже, који су учињени у циљу редовног прегледа или одржавања осигуране ствари (периодичне поправке или замене истрошених делова), чак и кад се том приликом утврди оштећење осигураном опасношћу.

Накнада ће у овом случају обухватити само трошкове поправке или замене оштећених делова који нису били предвиђени за периодичну поправку, односно замену.

Осигуравач је у обавези да пружи одговарајућу заштиту од опасности из става (1) овог члана и на осигураном постољу, лежишту или темељу осигураних машина само ако је њихово оштећење последица оштећења или уништења машине од опасности покривене овим Условима.

(4) Ако се посебно уговори, осигуравач је у обавези да пружи осигуравајућу заштиту од оштећења или уништења ствари осигураних по овим Условима од опасности ерупције, која би настала приликом бушења.

Место и време важности осигурања

Члан 4.

(1) Ствари које су предмет осигурања, осигуране су на месту означеном у полиси за време:

- кад су монтиране и спремне за рад,
- кад се налазе у раду,
- кад су дате у најам или послугу, уколико раде у условима и служе намени за коју су пројектоване и грађене,
- када се демонтирају и ремонттирају због премештаја или поправке, као и за време трајања поправке у месту коришћења осигуране ствари или у радионици осигураника, под условом да премештање или поправку обављају радници осигураника,
- кад се ради провере исправности, поправке или премештања превозе, али само у границама микролокације погона и највише до 15 километара изван граница микролокације.

(2) Ствари су осигуране и кад се у целини преместе на друго место пословног подручја РС и БиХ.

(3) Нису осигуране ствари за време док се налазе на изложби и сајму.

Вредност осигуране ствари

Члан 5.

Вредност осигуране ствари, осим ако није другачије уговорено, чини вредност нове ствари, умањене за износ процењеног рабаћења (техничког и економског).

Утврђивање накнаде из осигурања

Члан 6.

(1) Висина накнаде из осигурања утврђује се:

1) у случају уништења ствари – према вредности осигуране ствари (члан 5) у време настанка осигураног случаја, умањеној за вредност остатка,

2) у случају оштећења ствари – у висини трошкова поправке у време настанка осигураног случаја, умањених за

износ процењеног рабаћења (ако другачије није уговорено) и вредности остатка.

Ако су трошкови поправке једне ствари већи од вредности осигуране ствари, поступиће се као да је ствар уништена и накнада ће се обрачунати према тачки 1. овог става.

Већи трошкови поправке настали услед прековременог недељног, празничног и ноћног рада, накнађују се само ако је то посебно уговорено.

(2) Већи трошкови на отклањању штете (поправком или заменом осигуране ствари новом) настали услед учињених измена, побољшања или усавршавања, падају на терет осигураника.

(3) Осигуравач није у обавези да накнади вредност целе осигуране ствари (машине) ако се оштећени, односно уништени део не може поправити или набавити због тога што је осигурана ствар набављена у иностранству или се више не производи.

Осигуравач је у обавези само до вредности оштећеног, односно уништеног дела осигуране ствари, коју утврђује проценом сразмере учешћа вредности оштећеног или уништеног дела осигуране ствари у вредности целе осигуране ствари, или у поређењу са истоврсним, односно сличним делом ствари.

(4) Ако је сума осигурања мања од вредности ствари у почетку одређеног периода осигурања (подосигурање), штета ће се надокнадити у сразмери између суме осигурања и вредности осигуране ствари (чл. 5).

(5) Штета на осигураном пуњењу електричних уређаја и уљу парних турбина надокнађују се у сразмери одређеној на основу прописаног века трајања и времена употребе пуњења и уз услов да је оштећење истог последица оштећења машина од опасности обухваћених овим Условима.

(6) Трошкови за земљане радове који укључују и асфалтирање код каблова и цевовода, као и трошкови за изналажење места оштећења, на далеководима, кабловима и цевоводима, надокнадиће се уколико је то посебно уговорено.

(7) У сваком штетном догађају – осигураном случају, обрачуната накнада из осигурања умањује се за 10%, уколико се другачије не уговори, са минималним и максималним фиксним износом који се утврђује на следећи начин:

- фиксни износи учешћа у штетама ревалоризују се 1. децембра сваке године на основу пораста цена произвођача индустријских производа у протеклих 12 месеци;

- одлуку о ревалоризацији фиксних износа учешћа у штетама доноси надлежни орган осигураваача;

- фиксни износи учешћа у штетама утврђени на почетку године коригују се сваког месеца, у текућој години трајања осигурања, коефицијентом промене раста цена произвођача индустријских производа у протеклом периоду.

Накнада трошкова

Члан 7.

(1) На име трошкова учињених за рашчишћавање и чишћење у вези са насталим осигураним случајем на осигураној ствари, осигураваач накнађује неопходне издатке за рашчишћавање и чишћење осигуране оштећене ствари.

(2) Осигураваач накнађује неопходне трошкове проузроковане разумним покушајем осигураника да, кад наступи осигурани случај, предузме мере ради отклањања и смањења штетних последица наступања осигураног случаја, али највише до 5% од суме осигурања, односно од стварне вредности оштећене ствари код осигурања на стварну вредност.

(3) Неопходни трошкови за отклањање непосредне опасности наступања осигураног случаја и ограничења његових штетних последица учињени уз сагласност осигураваача, накнађују се и кад се накнадом штете премашује сума осигурања, односно стварна вредност оштећене ствари.

(4) Ако машину или уређај није могуће поправити у држави Босни и Херцеговини, односно ако је потребно да га у држави Босни и Херцеговини поправљају страни стручњаци уз веће трошкове од трошкова које би зарачунао најскупљи

оспособљени сервисер у држави Босни и Херцеговини, већи трошкови признају се само ако је то посебно договорено.

У трошкове страног сервисера убрајају се и превозни и с тиме у вези други трошкови.

(5) У случају подосигурања, трошкови за отклањање и смањење штете накнађују се у истој сразмери као и накнада штете, осим кад су ти трошкови учињени по налогу осигуравача.

(6) Осигуравач није у обавези да накнади трошкове настале на отклањању узрока штета.

Важност општих услова за осигурање имовине

Члан 8.

Уколико нису у супротности са овим Условима, на осигурања закључена по овим Условима примењују се и Општи услови за осигурање имовине.

Одредбе о бонусу и малусу

Члан 9.

Бонус у облику снижења премије и малус у облику доплатака на премију утврђује се појединачно за сваког осигураника на основу техничког резултата оствареног у последње три године, а обрачунава се унапред за наредни период трајања осигурања.

Технички резултат утврђује се као однос између ликвидираних штета и техничке премије. Пре утврђивања резултата, ликвидиране штете и техничка премија ревалоризују се на вредност последње посматране године, применом фактора ревалоризације.

Факторе ревалоризације утврђује надлежни орган осигуравача на основу службених података о расту цена произвођача индустријских производа у периоду од I до X сваке претпоследње и I до X последње године.

Бонус и малус не примењују се на осигурања која трају краће од годину дана.

Одредбе које се посебно уговарају и обавезно уносе у полису осигурања исказане су кроз клаузуле

Клаузуле су подељене у 7 следећих група:

1. Опште клаузуле
2. Клаузуле о ревизији машина и уређаја
3. Клаузуле за осигурање багера у рудницима
4. Клаузуле за осигурање амортизоване вредности код делимичних штета
5. Клаузуле за постројења слабе струје
6. Клаузуле за крупан алат
7. Остале клаузуле.

1. Опште клаузуле

102 – Акумулаторске стационарне батерије

Уговарач осигурања дужан је да одреди стручно лице које ће се старати о акумулаторским батеријама.

Уговарач осигурања је обавезан да се придржава упутства произвођача за одржавање батерије.

Ако уговарач осигурања потврди једну од тих обавеза, осигуравач неће бити обавезан да накнади део штете који је причињен непридржавањем ових обавеза. Ако у време наступања осигураног случаја постоји уговор о одржавању, сматраће се да су наведене обавезе извршене, а осигуравач се може користити правом регреса од одржаваоца батерије, уколико исти није извршио обавезе преузете уговором о одржавању.

103 – Уљна пуњења турбина

Осигуравач је у обавези да накнади штету на уљном пуњењу ако је губитак истог последица штете на турбини покривеној осигурањем.

104 – Искључење штета услед замуљења и потопљења код хидроелектрана

На накнађују се штете на осигураним стварима које би настале услед потопљења или замуљења, изазване ломом цевног вода високог притиска.

105 - Искључење штета услед замуљења и потопљења хидроелектрана

Осигурањем цевног вода покривене су штете на њему и његовом постољу.

Осигурањем је покривена штета на осигураним стварима услед потопљења и замуљења, ако је та штета у узрочној вези са штетом на цевном воду високог притиска која је покривена осигурањем.

106 – Изотопи

Ако се у раду неке од осигураних ствари користе изотопи, осигуравач ће бити у обавези за штете које на осигураним стварима настану због изотопа као последица неке штете покривене осигурањем, у смислу уговорених услова осигурања. Такође се накнађују и трошкови за документацију осигураних ствари.

2. Клаузуле о ревизији машина и уређаја

201 – Ревизија постројења парних, гасних и хидротурбина

У интересу спречавања штете, уговарач осигурања, без обзира на почетак осигуравајуће заштите дужан је да о свом трошку врши редовно одржавање, ревизије, периодичне прегледе и ремонт у складу са: прописима и упутством о техничким мерама за заштиту електроенергетских постројења, као и писменим упутствима за погон, одржавање, ревизију и ремонт које дају произвођачи уређаја и постројења.

Уколико уговарач осигурања повреди неку од наведених обавеза, па се због пропуштања истих оствари

осигурани случај, осигуравач неће бити дужан да надокнади такву штету.

Уговарач осигурања је дужан да осигуравачу благовремено пријави вршење ревизије. Осигуравач може на свој трошак послати стручњака који ће присуствовати ревизији.

202 – Ревизија електричних мотора наизменичне струје са снагом већом од 750 kw у двополном извођењу или већом од 1000 kw у четворополном или вишеполном извођењу

У интересу спречавања штете, уговарач осигурања, без обзира на почетак осигуравајуће заштите, дужан је да о свом трошку врши редовно одржавање, ревизије, периодичне прегледе и ремонт у складу са прописима о техничким мерама за заштиту електроенергетских постројења, као и писменим упутствима за погон, одржавање, ревизију и ремонт која дају произвођачи уређаја и постројења ове врсте.

Ако уговарач осигурања повреди неку од наведених обавеза па се због пропуштања истих оствари осигурани случај, осигуравач неће бити дужан да надокнади такву штету.

203 – Ревизија мотора истосмерне струје са обртним моментима већим од 1 мпм, као и главног и погона истосмерне струје у ваљаоницама

У интересу спречавања штете уговарач осигурања, без обзира на почетак осигуравајуће заштите, дужан је да о свом трошку врши ревизију главног и помоћног погона у ваљаоници, као и мотора истосмерне струје, а у складу са прописима и Правилником о техничким мерама за погон, одржавање, ревизију и ремонт које дају произвођачи ових уређаја.

Уговарач осигурања дужан је да осигуравачу благовремено пријави ревизију. Осигуравач може на свој трошак послати стручњака да присуствује ревизији.

Ако уговарач осигурања повреди неку од наведених обавеза, па се због пропуштања истих оствари осигурани случај, тада осигуравач неће бити дужан да такву штету надокнади.

204 – Ревизија преса са грејним плочама у дрвној индустрији и индустрији гумених производа

У интересу спречавања штета, уговарач осигурања ће редовно и у складу са упутством произвођача, на свој трошак вршити испитивање преса путем одговарајућег стручњака, кога ће он именовати ради утврђивања евентуалног оштећења. Ангажовано стручно лице том приликом одређује датум следећег испитивања.

Уговарач осигурања је дужан да благовремено извести осигуравача о испитивању преса. Осигуравач може о свом трошку послати свог стручњака ради присуствовања испитивању преса.

Ако уговарач осигурања повреди неку од наведених обавеза, па се због пропуштања истих оствари осигурани случај, осигуравач неће бити у обавези да надокнади такву штету.

205 – Ревизија подводних пумпи

Уговарач осигурања је обавезан да, сходно упутству произвођача, врши темељно освежење подводних пумпи, о чему благовремено извештава осигуравача.

Ако се уговарач осигурања не придржава ових обавеза, па се због пропуштања истих оствари осигурани случај, тада осигуравач неће бити дужан да надокнади такву штету.

3. Клаузуле за багере у рудницима – површински коп

301 – Код багера у рудницима укључене су штете услед преврнућа, судара, удара, исклизнућа, сурвавања, пада или удара неког предмета, рушења моста и рушење доњег строја пруге

4. Клаузуле за осигурање амортизоване вредности код делимичних штета

401 – Осигурање амортизоване вредности трака, ланаца и ужади транспортних уређаја

Амортизована вредност трака, ланаца и ужади транспортних уређаја није осигурана. Приликом ликвидације штета, на име рабаћења одбија се процењени износ у зависности од услова смештаја и рада као и времена проведеног у експлоатацији.

402 – Осигурање амортизоване вредности код ваљака и лежајева ваљака

Амортизована вредност ваљака и лежајева ваљака није осигурана. Приликом ликвидације штета, на име рабаћења, одбија се износ у зависности од:

- процењеног века трајања,
- проваљане количине материјала,
- ефективног времена рада,
- истрошености,
- рачунског века трајања..

403 – Осигурање амортизоване вредности код хабајућих делова

Код хабајућих делова, у смислу ових Услова, нису укључени из осигурања нпр.: хватачи, ведре, кашике, лопате за пуњење и слични делови који се услед повећаног хабања за време рада морају чешће мењати, није осигурана амортизована вредност. Приликом ликвидације штете одбија се одговарајући износ на име процене истрошености.

404 – Осигурање амортизоване вредности код облога пећи и озида котлова

Амортизована вредност на облогама пећи и озиду котлова није осигурана. Приликом ликвидације штете одбија се одговарајући износ на име процењене истрошености.

Осигуравач је у обавези да надокнади штету на облози пећи и озиду котла, само ако је она последица неке штете покривене осигурањем из члана 3. ових Услови, на другим деловима осигураних пећи и котла.

405 – Осигурање амортизоване вредности код клипних компресора и мотора с унутрашњим сагоревањем изнад 147 kw (200 ks)

Амортизована вредност за цилиндар главе, кошуљице цилиндра и клипове мотора, односно компресора, није осигурана. Приликом ликвидације штета одбија се одговарајући износ на име процењене истрошености.

406 – Осигурање амортизоване вредности код машина на гас

Код машина на гас, високих пећи и гасних мотора не може се осигурати амортизована вредност. Приликом ликвидације штете одбија се одговарајући износ на име процењене истрошености.

5. Клаузуле за постројење слабе струје

501 – Утврђивање стварне вредности за рентгентске цеви и вентиле

Стварне вредности рентгентских цеви и вентила одређује се за поједине врсте ових цеви и вентила, у зависности од времена коришћења или броја укључења по доле наведеним табелама.

Табела за одређивање стварних вредности
A. Рентгенске цеви и вентили за дијагностичке уређаје
I. Мирујуће (стабилне) анодне цеви у генераторима за
пумпање

Стварна вредност у проценту од нове вредности	Време коришћења до
100%	24 месеца
90%	28 месеци
80%	34 месеца
70%	38 месеци
60%	44 месеца
50%	48 месеца
40%	54 месеца
30%	58 месеци
20%	65 месеци
10%	72 месеца

II. Ротирајуће анодне цеви у генераторима за пуњење
1. Ротирајуће анодне цеви с пломбираним бројачем   **2. Ротирајуће анодне цеви без бројача снимака**
снимака

Број снимака	Стварна вред. у проц. од нове вред.	Време кориш.	Оствар. вредн. у проц. од нове вред.
до 10.000 снимака	100%	до 18 месеци	100%
13.000 снимака	90%	20 месеци	90%
14.000 снимака	80%	22 месеца	80%
17.000 снимака	70%	24 месеца	70%
20.000 снимака	60%	26 месеци	60%
22.000 снимака	50%	30 месеци	50%
26.000 снимака	40%	36 месеци	40%
30.000 снимака	30%	42 месеца	30%
35.000 снимака	20%	48 месеци	20%
40.000 снимака	10%	60 месеци	10%

III. Вентили

Време коришћења	Стварна вредност у проценту од нове вредности
до 36 месеци	100%
38 месеци	90%
42 месеца	80%
45 месеци	70%
48 месеци	60%
51 месец	50%
53 месеца	40%
55 месеци	30%
57 месеци	20%
60 месеци	10%

Б. Рентгенске цеви и вентили за терапијске уређаје I. Дубинска терапија

Време коришћења	Стварна вредност у проценту од нове вредности
до 400 погонских часова, најдуже 18 месеци	100%
500 погонских часова, најдуже 24 месеца	90%
600 погонских часова, најдуже 27 месеци	80%
700 погонских часова, најдуже 30 месеци	70%
800 погонских часова, најдуже 34 месеца	60%
900 погонских часова, најдуже 38 месеци	50%
1000 погонских часова, најдуже 42 месеца	40%
1100 погонских часова, најдуже 45 месеци	30%
1200 погонских часова, најдуже 50 месеци	20%
1300 погонских часова, најдуже 55 месеци	10%

II. Апарати за површинску и плитку терапију зрачењем

Време коришћења	Стварна вредност у проценту од нове вредности
до 24 месеца	100%
26 месеци	90%
28 месеци	80%
30 месеци	70%
32 месеца	60%
35 месеци	50%
38 месеци	40%
42 месеца	30%
50 месеци	20%
60 месеци	10%

Ц. Цеви за појачање (изоштрење)слике

Време коришћења	Стварна вредност у проценту од нове вредности
18 месеци	100%
20 месеци	90%
22 месеца	80%
24 месеца	70%
27 месеци	60%
30 месеци	50%
35 месеци	40%
40 месеци	30%
50 месеци	20%
60 месеци	10%

Д. Рентгенске цеви и вентили уређаја за испитивање материјала

Време коришћења	Стварна вредност у проценту од нове вредности
до 300 погонских часова или највише 6 месеци	100%
до 380 погонских часова или највише 8 месеци	90%
до 460 погонских часова или највише 10 месеци	80%
до 540 погонских часова или највише 12 месеци	70%
до 620 погонских часова или највише 14 месеци	60%
до 700 погонских часова или највише 16 месеци	50%
до 780 погонских часова или највише 18 месеци	40%
до 860 погонских часова или највише 20 месеци	30%
преко 860 погонских часова или преко 20 месеци	20%

502 – Осигурање електронских цеви за снимање и репродукцију слике код телевизијских уређаја

Штете на електронским цевима за снимање и репродукцију слике ликвидирају се тако што се за сваку годину употребе цеви одбија износ одређен (процењен) на основу просечног века трајања цеви, али највише до 50%.

503 – Осигурање кохерентних извора светлости ласерских уређаја

Осигуравајућа заштита проширује се на штете на кохерентним изворима светлости ласерских уређаја.

Стварна вредност извора светлости одређује се на основу следеће табеле за амортизацију вредности тих извора светлости.

Табела за одређивање стварне вредности извора светлости ласерских уређаја:

Време коришћења	Стварна вредност у проценту од нове вредности
до 100 погонских часова	100%
до 200 погонских часова	90%
до 300 погонских часова	80%
до 400 погонских часова	70%
до 500 погонских часова	60%
до 600 погонских часова	50%
до 700 погонских часова	40%
до 800 погонских часова	30%
до 900 погонских часова	20%
до 1000 погонских часова	10%

Штете које су последица разлагања (дисоцијације) гасова, таложења и слично, нису покривене осигурањем.

504 – Обим покрића за штете на светлосним изворима код разних машина, апарата и уређаја

Штете на самим светлосним изворима накнађују се само ако су у директној вези са штетама на уређају које су покривене осигурањем.

505 – Обим покрића за штете на комбинацијама фолија рентгенских уређаја

Штете на комбинацијама фолија надокнађују се само ако су у директној вези са штетама на уређају које су покривене осигурањем.

508 – Осигурање машина и апарата

Штете на деловима машина, апарата и уређаја који се троше и који се редовно морају заменити, као нпр. траке, фото–носачи, перфорирани папири и слично, као и штете настале дејством течности, пара или гасова насталих код употребе хемикалија или других погонских средстава, нису покривене осигурањем.

509 – Осигурање уређаја за терапију зрачењем

Штете на магнетним тракама, касетама, плочама и на филмским тракама нису покривене овим осигурањем.

510 – Осигурање електроакустичних, кинотехничких и сличних уређаја и апарата

Штете на магнетним тракама, касетама, плочама и на филмским тракама нису покривене овим осигурањем.

Овим осигурањем не покривају се штете на грамофонским иглама, магнетофонским тракама и магнетофонским главама.

6. Клаузуле за крупан алат

1. Предмет осигурања и обима осигуравајуће заштите

1.1. Осигуравач пружа осигуравајућу заштиту за штету на крупном алату за израду делова пластичном деформацијом без одвајања материјала и то ковањем и пресовањем у обиму који је дат Условима за осигурање од лома и неких других опасности, а такође и за случај кад оштећење алата наступи као последица оштећења или уништења машина (на којој је алат монтиран) од опасности покривених овим Условима.

1.2. Вредност осигураног алата, уколико није другачије уговорено, јесте цена новог алата умањена за износ рабаћења. Могу се осигурати само алати чија је вредност већа од 2.000 КМ. Овај износ минималне вредности алата који се

може осигурати мења се у зависности од промена цена на тржишту и утврђује се посебном Одлуком осигуравача.

1.3. Амортизована вредност алата не може се осигурати. Приликом обрачуна штете, на име рабаћења одбија се износ утврђен према:

- броју комада израђених или обрађених алата, а односи се на укупан број комада за које је алат пројектован,
- број машинских часова (ефективног рада) у односу на укупан број часова предвиђен пројектом,
- истрошености,
- броју брисања форми за сваки алат посебно.

1.4. Израдом пројектом предвиђеног броја комада или реализацијом пројектом предвиђеног броја часова, алат се сматра потпуно отписаним и као такав не може више бити предмет осигурања, без обзира на његово техничко стање и употребљивост.

2. За осигурање крупног алата важи одредба за осигурање лома и неких других опасности, уколико није у супротности са одредбама ове клаузуле.

3. Овом клаузулом нису обухваћене штете које настану од:

- оштећења алата услед истрошености као последице већег броја брисања форми,
- истрошености алата и губљења мера (кота).

4. У току израде пројектом предвиђеног броја комада или пројектом предвиђеног броја часова рада дозвољено је брисање два пута и ново обликовање. Свако брисање условљава смањење радног оптерећења за 20%.

5. Алати морају бити обележени својим бројевима, а њихови технички и други подаци уносе се у посебну књигу евиденције - картотеку у коју се уписују и подаци о њиховом раду, одржавању и брисању.

7. Остале клаузуле

701 – Ерупција

Под ерупцијом се подразумева изненадно и тренутно избацивање исплаке, гаса, нафте, воде и крутих честица из бушотине на површину, а услед већег слојног притиска од хидростатичког.

Покривене су штете на осигураној опреми, које би настале од ерупције изазвене неповољним еколошким условима (губитак циркулације и наилазак на слојеве са неочекиваним притиском).

Нису покривене штете на осигураној опреми које би настале на бушотини која није опремљена према техничким прописима.

Нису покривени ни трошкови које би осигураник имао приликом предузетих превентивних мера ради спречавања ерупције.

Штете настале од пожара који је проузрокован ерупцијом, ликвидирају се сходно Условима за осигурање од опасности пожара и неких других опасности.

702 – Заглава

Под заглавом се подразумева укљештење бушећег алата у бушотини. Штете на осигураном алату покривене су само кад заглава настане за време бушења.

Нису покривене штете на заштитним цевима (обложним колонама).

703 – Поправка оштећене ствари у властитој режији

Ако осигураник оштећена средства поправља у својој режији и његови трошкови поправке износе више од трошкова поправке других ремонтних радних организација овлашћених за извођење такве врсте радова, код обрачуна накнаде из осигурања примениће се износ трошкова поправке ремонтне радне организације са најнижим трошковима поправке.

Бања Лука 22.12.2020. године

Председник Управног одбора
Марко Микић